

Десет година откако су либијски побуњеници убили диктатора Муамера Гадафија, северноафричка земља још увек није изашла из спирале насиља коју је изазвало његово рушење с власти.

Годину дана дуг прекид ватре и мировни процес предвођен УН једва су заташкали дубоке поделе, а није изгледно ни да ће кризу решити предстојећи избори, кажу аналитичари.

Гадафи је владао Либијом гвозденим песницом пуне 42 године након државног удара против монархије 1969, приказујући се као револуционар, арапски и афрички херој док је истовремено немилосрдно гушио сву опозицију.

Године 2011. свргнут је у устанку инспирисаним Арапским пролећем и уз подршку НАТО.

Побуњеници су му 20. октобра те године ушли у траг у његовом родном граду Сирту, мучили га и убили на улици, изложивши његово тело на пијаци.

Његова смрт није, међутим, донела демократију ни стабилност.

Уместо тога, Либија се поделила дуж регионалних и идеолошких линија, с целим низом мафијашких милиција и њихових страних 'ментора' који желе контролу над нафтом богатом земљом.

Прекид ватре договорен прошлог октобра довео је до именовања владе националног јединства с мандатом да организује изборе.

Па хоће ли председничким изборима предвиђеним за 24. децембар и парламентарним изборима у јануару Либија напоскон окренути страницу деценија хаоса?

„У односу на протеклих 10 година, Либија је у пуно бољој ситуацији”, рекао је Хамиш Кинеар, аналитичар истраживачког института Вериск Маплецрофт.

„Прекид ватре договорен у октобру 2020. и даље се држи, а влада националног јединства и даље је на власти као једина либијска влада”.

„Али либијска политичка стабилност све је неизвеснија”, рекао је.

„Идућих шест месеци показаће нам да ли је мирно раздобље које је уследило након проглашења прекида ватре у октобру 2020. било само прилика за оружане фракције да залече своје ране или стваран напредак према политичком решењу”.

Либијски научник Махуд Кхалфалах такође сумња да ће сами избори довести до „дефинитивног решења” кризе.

За то би требало „прекинути негативно страно мешање у либијска унутрашња питања, либијски бирачи требало би да покажу зрелост приликом избора својих представника, требало би превладавати племенске и регионалне поделе и све стране требало би да

прихвате резултате избора”, рекао је.

Ништа од тога се не подразумева.

Пут према биралиштима поплочан је жучним расправама о изборним законима, понајпре о предлогу закона о председничким изборима који изгледа као да је намештен за кандидатуру војног вође Халифе Хафтара.

Хафтара презиру многи у западној Либији, нарочито након годину дана дуге офанзиве његове Либијске националне војске с циљем заузимања Триполија, у којој су погинуле хиљаде људи пре него су је у јуну 2020. потиснуле оружане групе које подржава Турска.

Киннар је упозорио да би избори спроведени по контроверзном закону, без шире подршке група на западу, могли поновно поделити Либију на супарничке источне и западне владе.

„Ризик од тога био би израженији када би Хафтар победио на председничким изборима јер он је токсична особа за оружане фракције које су браниле Триполи током неуспеле ЛНА-ине офанзиве”, рекао је.

(Н1)